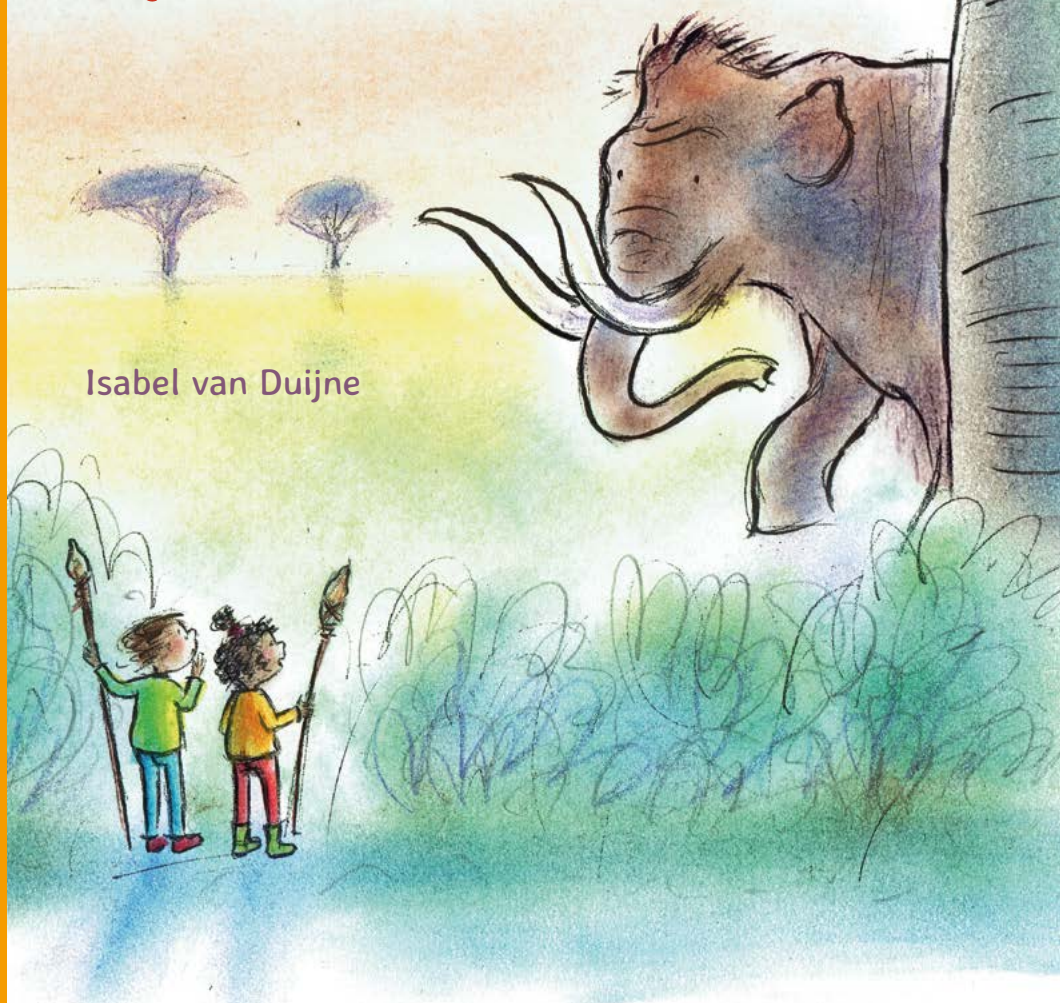

Lily en Jamal

gaan naar de Oertijd

Isabel van Duijne

Colofon

© 2020 Isabel van Duijne, Delft

Tekst en illustraties: **Isabel van Duijne**

Opmaak, omslag en productie: **Aaldijk Grafisch Breda**

Niets van deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Isabel van Duijne.

isabelvanduijne@gmail.com

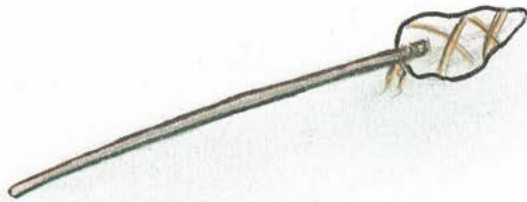
Lily en Jamal

gaan naar de Oertijd

Geschreven en getekend
door Isabel van Duijne

Lily en Jamal gaan naar de oertijd

‘Mam, morgen gaan we met school naar de oertijd!’ zegt Lily. ‘Naar de oertijd?’ vraagt mama verbaasd. ‘Maar dat is 10.000 jaar geleden!’

‘We gaan op jacht naar mammoeten,’ vertelt Jamal.

‘Wat gevaarlijk,’ zegt mama geschrokken.

‘We gaan speren maken van stokken en stenen.

We volgen het spoor van de mammoet, we besluipen en omsingelen hem en dan... BEM!’ legt Jamal uit.

‘BEM?’ vraagt mama. ‘Ja, dan gooien we de speren,’ zegt Jamal. ‘En dan BOM!’

‘BOM?’ vraagt mama. ‘Dan valt hij om,’ lacht Lily. ‘Wat zielig,’ zegt mama. ‘Die arme mammoet.’ ‘Ach,’ doet Jamal stoer. ‘We moeten toch eten? En wat moet dat moet.’

De volgende ochtend staan Lily en Jamal extra vroeg op. De bus vertrekt al om acht uur.

‘Ik heb jullie tassen met lunch klaargezet,’ zegt mama. ‘Voor als de jacht op de mammoet mislukt.’ Lily en Jamal lachen. Lily trekt haar kaplaarzen aan. Dat moet van de meester. Voor als het modderig is. Jamal ziet maar één kaplaars. De andere is nergens te vinden. ‘Trek dan je gympen maar aan,’ zegt mama. ‘In de oertijd hadden ze ook geen kaplaarzen.’ ‘Ook geen gympen,’ moppert Jamal.

De kinderen zitten een lange tijd in de bus, want naar de oertijd is wel ver weg. Helemaal in Drenthe. De juf en de meester vertellen de kinderen over de hunebedden die ze straks gaan bekijken. Luuk en Jamal letten niet op. Ze zitten te kletsen en delen hun snoepjes. Fenna is wagenziek en moet overgeven. Boris is in slaap gevallen, de beker sap van Julia lekt. ‘Wanneer zijn we er?’ vraagt Luuk bezorgd. ‘Ik moet heel nodig.’

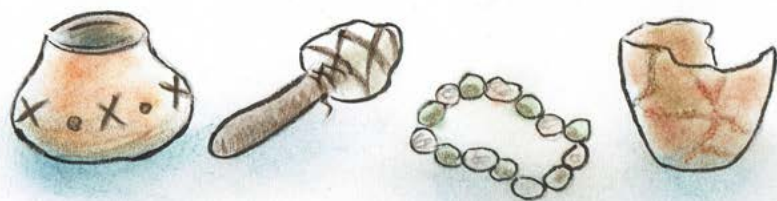

Als ze er eindelijk zijn rent Luuk vlug achter een bosje om te plassen. ‘Meester,’ roept hij als hij weer tevoorschijn komt. ‘Ik zag een hunebed! Er zijn er een heleboel!’ Verbaasd loopt de meester met Luuk mee. ‘Waar dan?’ vraagt hij. ‘Kijk maar,’ zegt Luuk. ‘Dáár! Daar gaat er een.’ ‘Ha, ha,’ lacht de meester. ‘Dat is geen hunebed, maar een pissebed!’

Even later zien ze de reusachtige op elkaar gestapelde stenen. 'Is dit het hunebed?' vraagt Lily verbaasd. 'Gingen de mensen hierin slapen?' 'Nee, nee,' legt de meester uit. 'Ze maakten grafkamertjes voor de mensen die dood waren. In de grafkamertjes zijn echte schatten gevonden. Sieraden, potten, gereedschappen en andere dingen die de mensen maakten. Die liggen nu allemaal in het museum.'

De kinderen verzamelen bosbessen, bramen en nootjes, net als de mensen uit de oertijd. Anderen zoeken takken en stenen om gereedschappen en speren van te maken.

De meester maakt een vuurtje en de kinderen zitten er omheen en eten hun lunch op. Na de boterhammen krijgen ze allemaal een paar marshmallows om te roosteren. 'Eigenlijk best leuk om in de oertijd te leven,' zegt Lily.

De meester lacht. 'Ik denk niet dat ze toen al belegde boterhammen en marshmallows hadden,' zegt hij. 'Toen moest je eerst een wild dier vangen voor je iets te eten had.'

'Ja meester,' zegt Jamal. 'Gaan we nou eindelijk op mammoetjacht?' 'Dat is waar ook,' zegt de meester. 'De mammoetjacht.'

Als de marshmallows op zijn hollen en springen de kinderen door elkaar met hun gereedschappen en speren. 'Au... Kijk uit!'

Levi huilt. Hij heeft al een grote buil te pakken. 'Ho! Stop!' roepen de juf en de meester. 'Leggen jullie de speren en het gereedschap maar aan de kant. Daar komen ongelukken van.' 'Maar de mammoetjacht dan?' roepen de kinderen.

De meester wijst vijf jagers aan. Boris, Luuk, Fenna, Sem en Lily. De andere kinderen zijn mammoeten. 'Ik wil geen mammoet zijn,' protesteert Jamal. 'Ik wil ook een jager zijn.' Maar de meester hoort hem niet. Hij legt het spel uit: 'De jagers moeten de mammoeten tikken. Wie getikt is wordt ook jager.' De mammoeten krijgen een harig hesje aan. En de juf roept: 'Iedereen klaar? Jagen maar!'

Jamal vindt het een stom spel. Hij wil op een echte mammoet jagen. Hij wil een mammoet besluipen en dan zijn speer gooien. Dit is gewoon tikkertje en is hij zelf een mammoet.

Maar zich laten tikken wil hij ook weer niet. Jamal is een heel snelle mammoet op zijn gympen. De jagers met hun kaplaarzen aan krijgen hem niet te pakken. Er zijn nog maar twee mammoeten over. Sofie en Jamal. Ze worden omsingeld door de jagers. Sofie wordt getikt en Jamal heeft gewonnen!

‘Gewonnen! Gewonnen!’ roept hij uit. Maar dan opeens struikelt hij over een steen. BOM! En hij valt om. Arme mammoet, hij bloedt.

Jamal krijgt een pleister op zijn knie en dan vertrekt de bus weer terug naar school. Daar staan de vaders en moeders al te wachten.

‘Wat eten we?’ vraagt Lily als ze weer thuis zijn. ‘Ik heb een lekkere oersoep gemaakt,’ antwoordt mama. ‘Oersoep?’ pruilt Jamal en hij trekt een vies gezicht. ‘Ach,’ zegt mama. ‘We moeten toch eten. En wat moet, dat moet!’

Recept Groene oersoep

(bereidingstijd ongeveer 20 minuten)

Welke keukenspullen heb je nodig ?

Kleine soeppan, mesje, snijplank, pollepel, eventueel handschoentjes bij het plukken van de brandnetels, eventueel een staafmixer

Welke ijzersterke ingredienten zitten erin ?

- één (1) eetlepel olie
- één (1) klein uitje of sjalotje, super fijn en klein gesnipperd met het mesje
- één (1) liter warm water in een maatbeker
- twee (2) kruidenbouillonblokjes
- 100 gram gewassen brandneteltoppen, aangevuld met 125 gram gewassen spinazie
- Eventueel peper en zout, citroensap en scheutje room

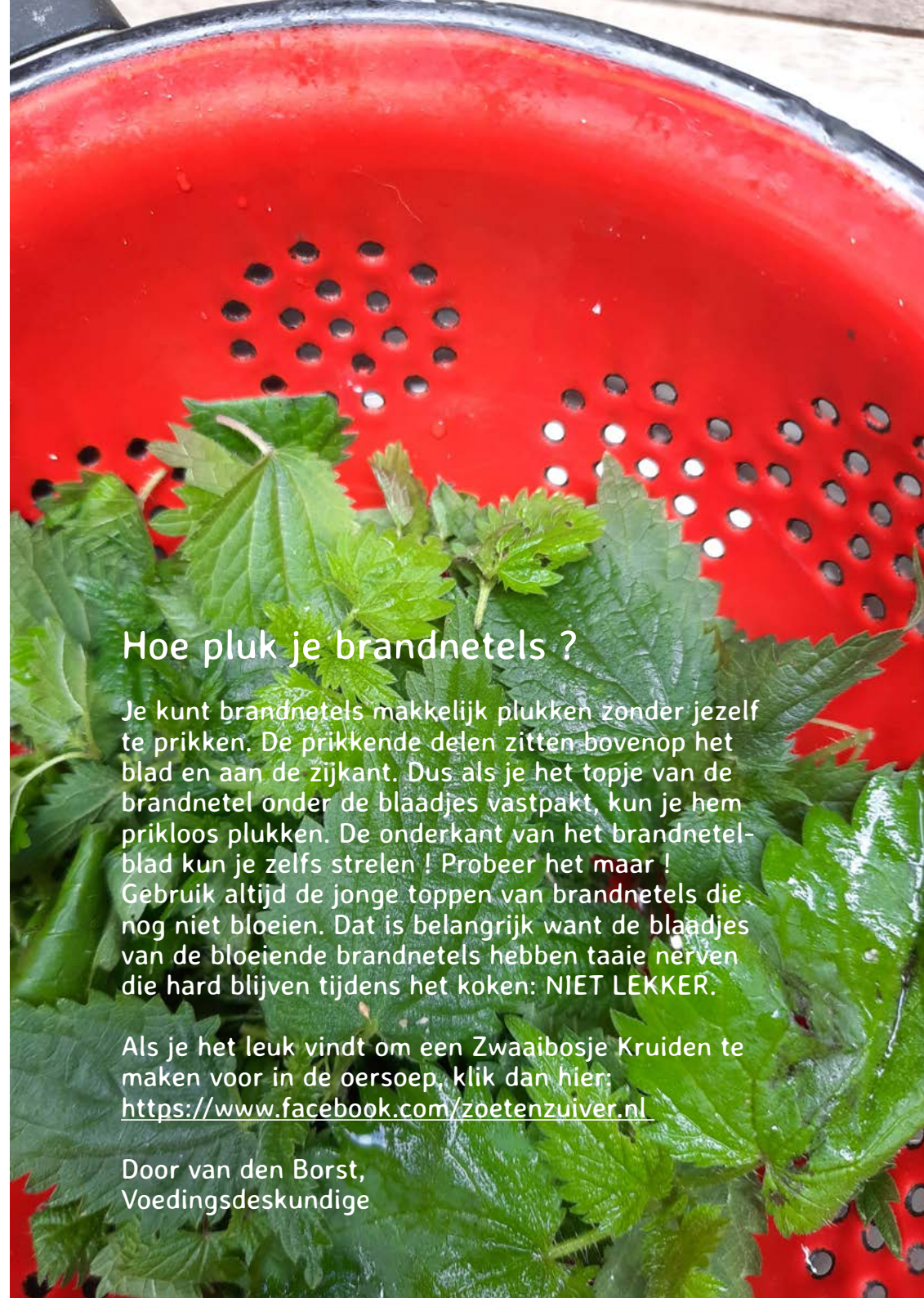
Aan het werk

Zet het pannetje op een laag vuur en doe de olie in de pan. Bak nu het gesnipperde uitje in de warme olie. Als het uitje glanst, voeg je het water voorzichtig toe (rustig schenken !). Doe de bouillonblokjes erbij en breng aan de kook door het vuur hoger te zetten. Wanneer het kookt (dat zie je aan de belletjes in de oersoep), dan zet je het vuur weer laag. Voeg nu de in fijne reepjes gesneden brandnetel- en spinaziebladeren toe.

Laat de soep ongeveer 20 minuutjes zachtjes pruttelen totdat de brandnetels en de spinazie gaar zijn. Af en toe roeren met de pollepel, houd dan wel met je andere hand het handvat van het pannetje vast !

Eventueel kun je de soep pureren en een scheutje room en/of citroensap bijdoen. Breng op smaak met zout en peper.

- EET SMAKELIJK -

Hoe pluk je brandnetels ?

Je kunt brandnetels makkelijk plukken zonder jezelf te prikken. De prikkende delen zitten bovenop het blad en aan de zijkant. Dus als je het topje van de brandnetel onder de blaadjes vastpakt, kun je hem prikloos plukken. De onderkant van het brandnetelblad kun je zelfs strelen ! Probeer het maar ! Gebruik altijd de jonge toppen van brandnetels die nog niet bloeien. Dat is belangrijk want de blaadjes van de bloeiende brandnetels hebben taaie nerven die hard blijven tijdens het koken: NIET LEKKER.

Als je het leuk vindt om een ZwaaiBosje Kruiden te maken voor in de oersoep, klik dan hier:
<https://www.facebook.com/zoetenzuiver.nl>

Door van den Borst,
Voedingsdeskundige

Praatje maken

Wat is de oertijd? Hoe zou het zijn als je écht naar de oertijd kon gaan? Wat zou je daarvoor nodig hebben? Als je in de oertijd leefde, wat zou je dan het meeste missen? Kun je iets missen wat je niet kent? Wat vind je leuk aan de oertijd? En wat vind je écht helemaal niet leuk?

Wat is verzamelen?
Wat kun je allemaal verzamelen?
Wat verzamelden de mensen in de oertijd?
Kun je dat nu nog steeds verzamelen?
Doe jij dat wel eens?

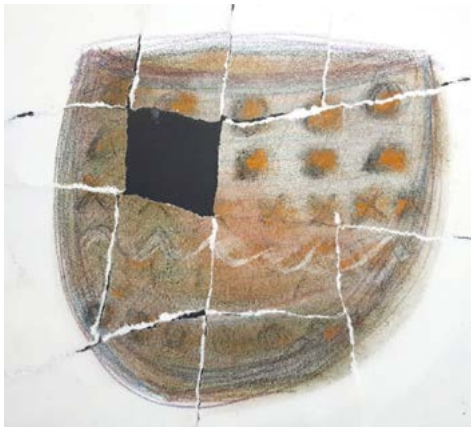
Het is een raadsel hoe de mensen vroeger een hunebed hebben gebouwd. Hoe denk jij dat ze dat hebben gedaan? Hoe zouden ze in onze tijd een hunebed bouwen? Voor wie werden de hunebedden gebouwd? En waarom legden ze er allemaal mooie spullen in, zoals potten en vazen, sierraden en gereedschappen?

Wat heb jij weleens onder de grond gevonden? Hoe kun je weten hoe oud iets is? Waarom is iets dat héél oud is zo bijzonder? Wat zou jij willen verstoppen onder de grond en hopen dat mensen het over 10.000 jaar vinden? Zou je er dan iets bijschrijven? Zoals wat?

Er is geen supermarkt of winkel, alleen maar natuur. Wat zou je dan eten? Hoeveel dagen zou je van een mammoet kunnen eten? Moet jij alles opeten, ook al vind je iets niet lekker? Geef eens een voorbeeld?

Doe-idee

Vooraf:

Bekijk samen plaatjes van potten e.d. uit de oertijd. Houd een gesprekje over het vinden van scherven. Ze worden weer aan elkaar gelijmd tot een hele pot. Aan de verf en het materiaal is te zien uit welke tijd het komt.

Materiaal:

- Stevig teken- of schilderpapier
- Gekleurd zwart (of andere kleur) stevig papier
- Teken- of schildergerei (potloden, krijtjes)
- Of verf maken van natuurlijke materialen (kruiden, blaadjes, houtskool)

Doe je mee?

Verf of teken je 'oerpotje' op een vel stevig papier. Als het potje helemaal is ingekleurd versier je het met eenvoudige figuurtjes. We doen net of je potje al tien duizend jaar oud is en alleen nog maar uit een aantal scherven bestaat. Durf jij je potje in een aantal stukken te scheuren? Nu is het een soort puzzel. Schud de stukjes maar goed door elkaar. (Geef de juf of meester één van de stukjes). Wel jammer van je mooie potje. Maar niet getreurd. Vandaag ben je een échte archeoloog. Plak je potje weer in elkaar op het zwarte papier. Lukt het? En zie je de randjes nog? Dan lijkt het nét echt. De juf of meester heeft van ieder potje één stukje (buiten of binnen) verstoppt. Ga maar op zoek naar een stukje. Het hoeft niet je eigen stukje te zijn. Als je één stukje hebt gevonden ga je onderzoeken bij welk potje dat stukje hoort. Zijn alle potjes weer heel? Jullie zijn geweldige archeologen. Nu zijn de potjes klaar om naar het museum te gaan.

Tekenspel Mammoet

- A3 papier of groter.
- Tape om het papier op de tafel vast te plakken.
- Diverse kleuren, dikke potloden.
- Bekijk [hier](#) het (youtube)filmpje voor de stappen.

Bij Zinvol Teken en wordt gebruik gemaakt van het effect dat een beweging op het kind heeft.

Het draaien van de cirkels rond en rond is een rustgevende beweging. Laat de kinderen allebei de kanten opdraaien. Dit voorkomt dat ze steeds harder gaan draaien. De hersenhelften gaan hierbij synchroniseren en chaos in het hoofd komt tot rust.

Gebruik maken van de cirkel geeft houvast. Het kan niet mislukken. Kinderen genieten van de beweging en ontwikkelen eigen vormkracht en leren daarop te vertrouwen.

Door de bewegingen van het krassen wordt de energie opgewekt. Rechte bewegingen vergen doelgerichtheid, weten waar je heen gaat.

Natuurlijk heeft het kind de vrijheid de slurf een eigen draai te geven. Alle mammoeten zijn anders!

Veel plezier met het tekenen van de mammoet!

Stuur je me een foto van de mammoeten?
Ik verloot een (echt) boek onder de inzendingen!
isabelvanduijne@gmail.com

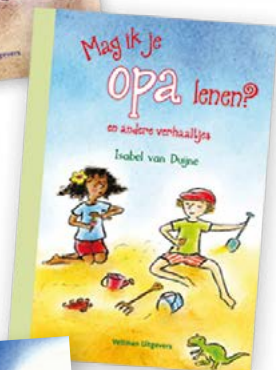
[Kijk voor meer informatie en ideeën op
www.zinvoltekenenmetkinderen.nl](http://www.zinvoltekenenmetkinderen.nl)

Nodig mij [hier](#) uit
Voor een schoolbezoek of workshop

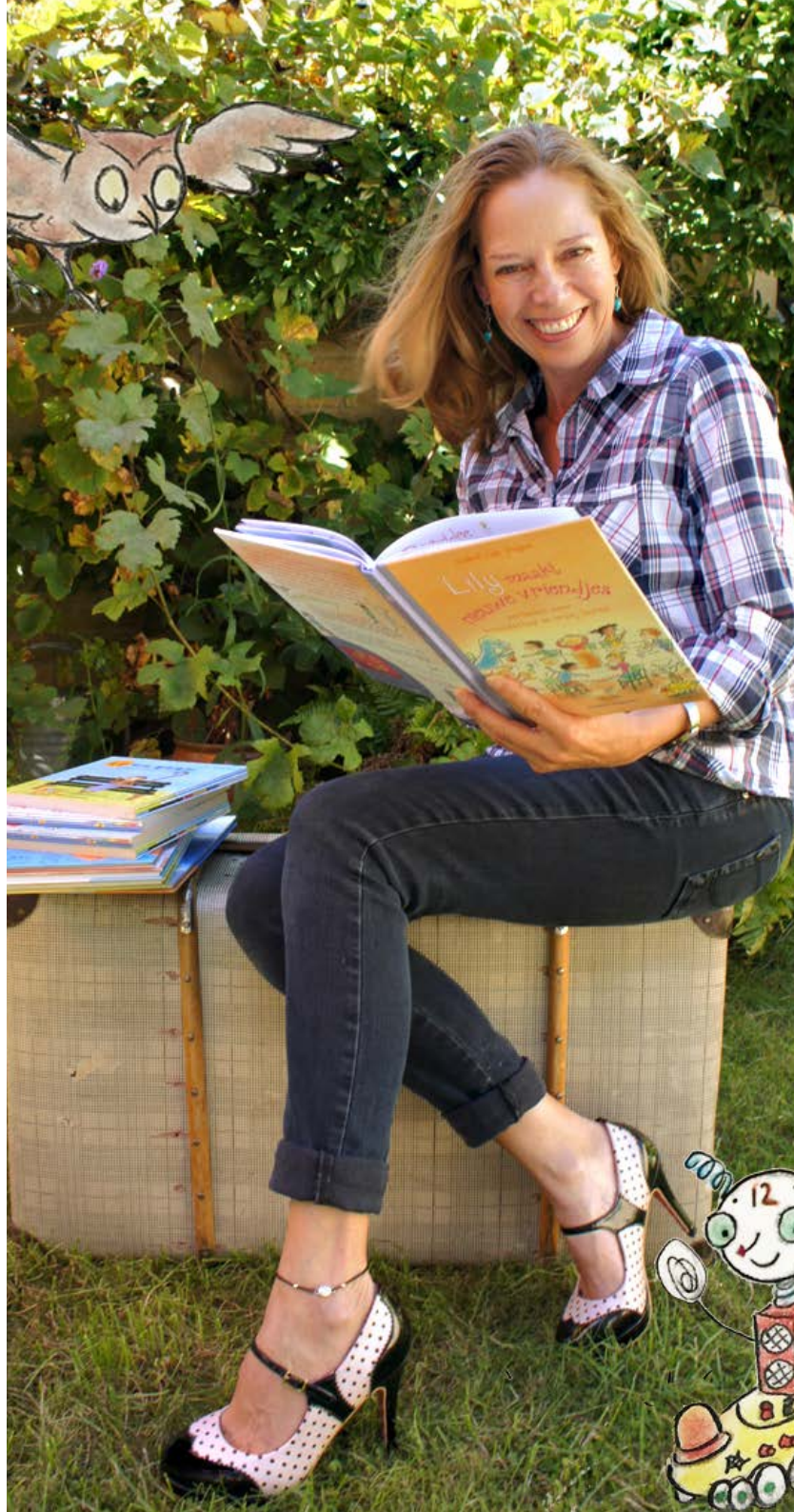
**'Oma mag ik
bij je logeren?'**
ISBN: 978 90
483 1277 1
€10,-

**'Mag ik je opa
lenen?'**
ISBN: 978 90
483 1376 1
€10,-

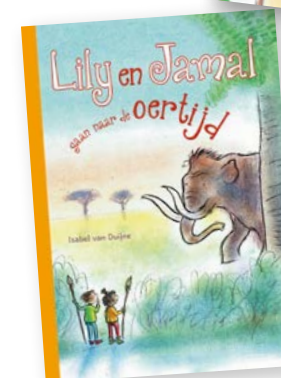

**'Lily geeft
een griezel-
feestje'**
ISBN: 978 90
483 1504 8
€10,-

**'Lily maakt
nieuwe vriendjes'**
ISBN 978 90 483
1629 8
€10,-

**'Lily en Jamal
gaan op reis'**
ISBN 978 90 483
1781 3
€10,-

**'Lily en
Jamal gaan
naar de oertijd'**

Kinderboeken-
week e-book
editie 2020

Kijk voor meer boeken en nieuws:
www.isabelvanduijne.nl